

Juuan kunnan vesihuoltolaitoksen taksat 1.1.2024 alkaen

Kunnanhallitus 20.11.2023 § 217
352/02.05.00.00/2023

Julkinen

Valmistelija Kuntatekniikan päällikkö Jussi Heiskanen

Asian tausta Juuan vesihuoltolaitos toimii vesihuoltolain mukaisena eriytettynä taseyksikkönä osana Juuan kunnan organisaatiota. Juuan kunnan hallintosäännön mukaisesti vesihuolto-taseyksikön hinnastosta päättäminen kuuluu kunnanhallituksen toimivaltaan kunnanvaltuuston hyväksymän vesihuoltolaitoksen maksu- ja taksapolitiikan yleisperusteiden mukaisesti.

Kunnanvaltuusto on määrittänyt yleiset perusteet päätöksessään 4.4.2022 § 7.

Vesihuoltolain 18 §:ssä säädetään, että vesihuollon maksujen tulee olla sellaiset, että niillä katetaan vesihuoltolaitoksen kustannukset sekä uus- ja korvausinvestoinnit. Kustannusvastaavuus periaatteen keskeinen tavoite on turvata vesihuoltolaitoksen taloudelliset toimintaedellytykset niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä.

Pitkän tähtäimen toimintaedellytysten näkökulmasta on oleellista laitteiston ja jakeluverkoston kunnosta huolehtiminen riittävän investointitason kautta. Myös investoinnit tulee voida kattaa vesihuollon maksuilla.

Vesihuoltolain mukaan vesihuoltolaitoksen maksuihin saa sisältyä myös enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Vesihuoltolaitos on tehnyt useita vuosia alijäämää. Vesihuoltolaitos ei tule pääsemään voitolliseen tulokseen lähivuosina, vaan laitoksen taloutta on tasapainotettava pitkällä aikavälillä, jotta voidaan välttyä hintojen kohtuuttomilta kertakorotuksilta.

Aikaisempien taksamuutosten kautta ja poistojen laskiessa vesihuoltolaitoksen talous on parantunut. Kuitenkin vuoden 2023 syyskuun lopussa alijäämä vuodelta 2023 oli yhä 151 254 euroa.

Hinnankorotustarpeen aiheuttavat vesihuoltolaitoksen taloudellinen tilanne ja yleisen kustannustason noususta johtuvat kustannuspaineet. Lisäksi tiukentuvat viranomaisten määräykset lisäävät kustannuksia.

Lisäksi kustannuksia lisää verkoston peruskorjaustarpeen kasvu ja vedenjakelun turvaavien hankkeiden toteuttaminen. Vesihuoltolaitoksen verkostossa ja sen osissa on edelleen korjausvelkaa. Vesihuoltolaitoksen on kurottava korjausvelkaa kiinni toiminnan laadun ja toimintavarmuuden varmistamiseksi. Tulevaisuudessa investointeja saattaa aiheuttaa myös tiukentuvien EU-direktiivien velvoitteet sekä ilmastonmuutokseen varautuminen.

Maksujen korotusten suorittaminen on välttämätön, jotta maksuilla voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen käyttö-, ylläpito- ja huoltokulut, poistot sekä tulevat investoinnit vesihuoltolain edellyttämällä tavalla.

Käsillä olevassa asiassa vesihuoltolaitoksen hinnaston maksuja esitetään korotettavaksi perusmaksujen osalta 40 %. Vastaavasti veden ja jäteveden käyttömaksuja alennetaan 5 % liitteessä esitetyn mukaisesti 1.1.2024 alkaen. Koska perusmaksujen osuus kuluttajien vesimaksujen kokonaisuudesta on pieni, kokonaiskorotus jää maltilliseksi.

Yleisesti ottaen käyttöön perustuvat maksut pienevät ja käytöstä riippumattomat perusmaksut nousevat. Vesilaitosyhdistys kehottaa vähittäin pyrkimään 50/50 tasoon perusmaksujen ja käyttömaksujen välisessä suhteessa.

Muutos vastaisi VVY:n ohjeita, vaikka tällä päätöksellä yhdistyksen suosittelemaan minimitasoon 50/50 ei tulla pääsemään.

Taksamuutosten arvioitu vaikutus vesihuoltolaitoksen saataviin tuloihin 2024 vuoden aikana on noin 14.440 euroa (alv 0 %). Kulujen osalta vesihuoltolaitoksen prosesseja tullaan tarkastelemaan seuraavan talousarviovuoden aikana.

Liitteenä olevassa laskelmassa on huomioitu erilainen tarkistus talousveden ja jäteveden perus- ja käyttömaksuihin. Jäteveden ja talousveden maksut on pidettävä erillään, koska osalla asiakkaista on vain toinen liittymä. Näin voidaan varmistaa, että investoinnit ja käyttökulut ohjautuvat maksettavaksi oikeille asiakkaille.

Alla keskeisiä periaatteita:

Maksuperusteiden läpinäkyvyys ja vertailukelpoisuus

Päätöksen liitteissä taksamuutoksia on vertailtu ympäristökuntiin. Lisäksi korotuspaineet selitetään taksamuutoksen ilmoittamisen yhteydessä.

Maksujen kohtuullisuus ja tasapuolisuus

Laskelmien uudet maksut ovat kohtuullisia verrattuna myös muihin ympäristökuntien vesihuoltolaitoksiin. Valmistelussa tuli hintavertailussa ilmi, että taksat Pohjois-Karjalankin alueella ovat kirjavat, joten vertailu muihin laitoksiin ei aina anna oikeaa kuvaa. Yleisesti ottaen useat maakunnan vesihuoltolaitokset ovat maksujen korotuspaineessa.

Liitteenä joitakin vertailulaitoksien taksoja.

Maksut ovat tasapuolisia. Perusmaksun suuruuden määrittelee kiinteistöön asennettavan vesimittarin koko, jolloin suurempaa vesimäärää käyttävä kiinteistö (esim. kerrostalo tai teollisuusrakennus) maksaa enemmän perusmaksua.

Käyttömaksujen osalta kaikki vesihuoltolaitoksen asiakkaat ovat samassa tilanteessa.

Hintamuutoksista tiedottaminen

Hintamuutoksista kerrotaan asiakkaalle lähtevässä kirjeessä sekä Vaarojen Sanomissa, kunnan nettisivuilla sekä sosiaalisen median sivustoilla ajoissa, vähintään 1 kk ennen hintamuutoksien voimaantuloa.

Hintojen tarkistukselle on siten vesihuoltolain mukainen peruste ja akuutti tarve talouden tasapainottamiseen. Esimerkkilaskelmat myös osoittavat, että maksuihin tehdyt muutokset eivät ylitä kohtuuttomuuden rajoja. Yleisesti

ottaen maksumuutokset eivät voi välttämättömyshyödykkeiden (kuten vesimaksujen) osalta nousta kerralla yli 15–20 %, ellei muutokselle ole painavia perusteita.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Tanskanen Henri
Päätösehdotus	<p>Esitän kunnanhallitukselle, että se</p> <ol style="list-style-type: none">1. Päättää hyväksyä vesihuoltolaitoksen taksojen perusteiden muutokset ja suuruudet 1.1.2024 lukien liitteen mukaisesti.2. Kunnanhallitus edellyttää, että vesihuoltolaitos teettää vuoden 2024 kevään aikana investointi- ja talouden tasapainottamissuunnitelman ja joka tuodaan erikseen kunnanhallituksen hyväksyttäväksi.
Perustelut	<p>Maksujen korotus on välttämätön, jotta maksuilla voidaan kattaa vesihuoltolaitoksen käyttö-, ylläpito- ja huoltokulut, poistot sekä tulevat investoinnit.</p> <p>Liitteenä olevalla vesihuollon maksuja koskevalla taksamuutoksella pyritään yhä etenevissä määrin vesihuoltolain mukaiseen tilanteeseen ja valmistelussa on noudatettu Juuan kunnanvaltuuston (4.4.2022 § 7) periaatelinjauksia.</p> <p>Kunnan vesihuoltolaitoksen toimintaa pyritään turvaamaan siirtämällä hinnoittelua enemmän perusmaksuihin ja kohti vakaampaa tulokertymää. Edelleen pääpaino maksujen kertymän osalta perustuu asiakkaiden veden- ja käyttöveden kulutukseen.</p>
Sovellettavat säädökset	Juuan kunnan hallintosäännön 5 luvun 2 §:n 2 momentin 16 kohta ja 9 luvun 8 §:n 2 momentti.
Päätös	Hyväksyttiin.